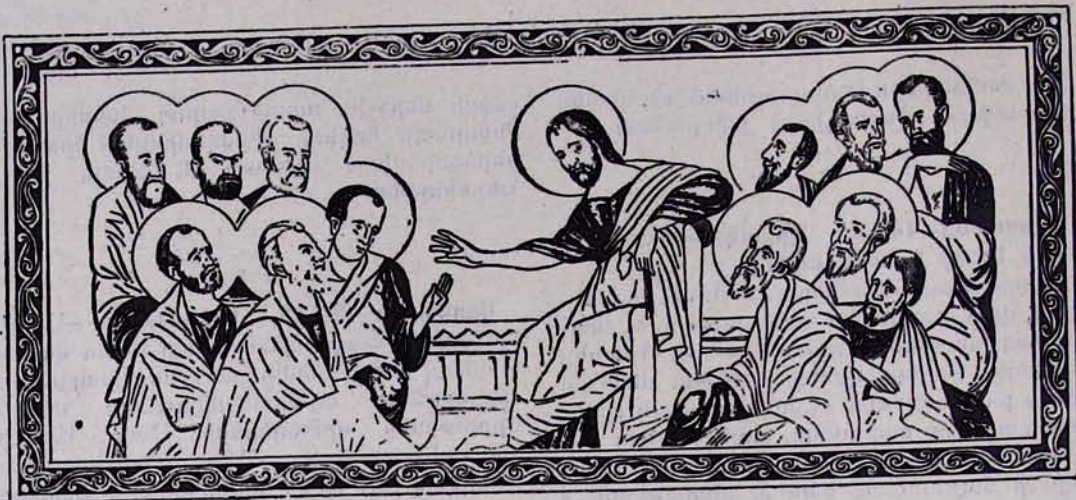




ԹԵՄԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՄՈՒՄ

**ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ
Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ**

Ս. Թ. Բուլիսի 12-ին, բարձր կարգադրությամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգեն Ա կաթողիկոսի և ձեռամբ Արարատյան Հայրապետական թեմի Առաջնորդական Փոխանորդ Գեր. Տ. Գարեգին եպիսկոպոս Ներսիսյանի, քահանայական աստիճան ստացավ հոգևոր ճեմարանի շրջանավարտ բարեշրճորի Ադաի սարկավագ հարույշանը:

Ս. Թ. Բուլիսի 11-ին, շաբաթ օրը, երեկոյան, կատարվեց «Կոչումն քահանայության» կարգը, խարտավիականությամբ Տ. Կարապետ ավագ քահանա Գրլըճյանի, որը ի լուր ներկա հավատացյալների վկայեց ընծայացուի հոգևոր, մտավոր պատրաստվածության և ուղղափառ դավանության մասին:

Այս անորոշման խոստացավ «առանց ձանձրանալու կալ ի պաշտօնն Աստուծոյ»

և պահել ուղղափառ դավանությունը Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու:

Վերջում անորոշման ընթերցեց Առաքելական Եկեղեցու ուղղափառ դավանությունը ըստ ձեռնադրության մաշտոցի:

Հուլիսի 12-ին, կիրակի օրը, բազմամարդ էր առաջնորդանիստ Ս. Սարգիս եկեղեցին: Օրվա պատարագին էր թեմի Առաջնորդական Փոխանորդ Տ. Գարեգին եպիսկոպոս Ներսիսյանը: Պատարագին սպասարկում էին՝ Տ. Կարապետ ավագ քահանա Գրլըճյանը, Տ. Սարգիս քահանա Թաշչյանը, սարկավագներ և դպիրներ:

«Զի ողորմած և մարդասեր ես Աստուած» աղոթքից հետո դարաց դասը հանդիսավորությամբ սկսում է երգել «Այսօր Աստուածայինն զուարճանայ» շարականը:

Նորընծան խարտավիակ Տ. Կարապետ ավագ քահանա Գրլըճյանի ողեկցությամբ դուրս է բերվում և ծնկաչոք առաջնորդվում է Սուրբ Սեղան հարավային աստիճաններով:

Մի քանի հարցումներից և աղոթքներից հետո նորընծան ձեռքերը վեր բարձրացրած ծնկաչոք դառնում է դեպի ժողովուրդը, որպես նշան աշխարհից հրաժարվելու:

Հնչում է «Աստուածային և երկնաւոր շնորհ...» շարականը, և ժողովրդի հոծ բազմությունը երիցս վկայում է «Արժանի է»:

Նորընծան ծնկաչոք դառնում է դեպի Ս. Սեդան, և ձեռնադրող սրբազանը ձեռքը դնելով նորընծայի գլխին կարդում է աղոթքը, որով խնդրում է Ս. Հոգու շնորհները «զի կեցցէ անքիժ և անարատ վարուք...», առանց գայթակղութեան յամենայն նենգութենէ չարին»: Այնուհետև սրբազան հայրը «ձեռամբն քերէ զուրարն ի ձախէն ի յաջ»:

Ընթերցվում է օրվա գիրքը, ավետարանը, ասվում է հավատամքը և վերաբերվում է սուրբ ընծան:

Նորընծան սրբազանից ստանում է փիլոն և մատարագիչի զգեստ: Մինչ նորընծային Ս. Սեդանի ետևում կզգեստավորեին, խարտալիակ քահանան մկրտության ավազանի վրայից բուրվառակրի և մոմակալների ողեկությամբ վերաբերվում է ս. մյուռոնը:

Հանդիսավոր հնչում է «Առաքելոյ աղանոյ» շարականը, և սրբազան հայրը ս. մյուռոնով օծում է նորընծայի ճակատը՝ «Օրհնեցի, օծցի և արքեցի ճակատ Ս. Համազասպ քահանայի այս նշանաւ...» ասելով, որից հետո օծում է ձեռքերը: Եվ այսպես ս. մյուռոնի օծմամբ Աղասի սարկավագ Բարուջյանը դառնում է Ս. Համազասպ քահանա: Այնուհետև սրբազանը նորընծային է հանձնում կենարար մարմնով և արյամբ ս. սկիհը, որից հետո Ս. Համազասպ քահանան երիցս ժողովրդին է տալիս իր առաջին օրհնությունը և «Խաղաղութիւն ամենեցունը»:

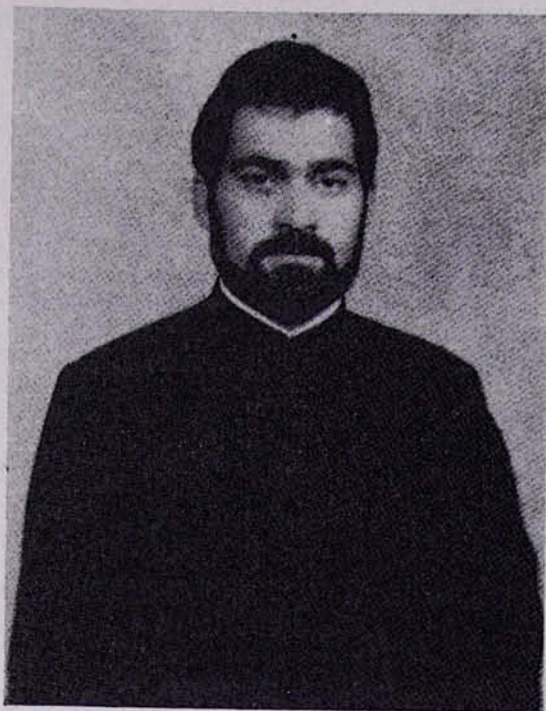
«Պահպանիչ»-ով ավարտվում է ձեռնադրության և օծման կարգը:

Ձեռնադրությունից հետո սրբազան հայրը խոսում է շատ բովանդակալից մի խորատական, կոչ անելով նորընծա քահանային հավատարիմ լինել սրբազան կոչմանը ի պայծառություն ս. Եկեղեցու և հայ ժողովրդի: Մաղթում նրան անաստան հավատք, ուժ և կարողություն:

Պատարագի վերջում ներկա հավատացյալները աջահամբույրով և բարի մաղթանքներով շնորհավորեցին նորաօծ քահանային:

Պատարագից հետո Ս. Համազասպ քահանան մեկնեց Մայր Աթոռ, ուր պետք է անցկացնի ավանդական քառասնօրյա շրջանը:

Տ. ՀԱՄԱԶԱՍՊ ԲԱԶԱՆԱ ԲԱԲՈՒԶՅԱՆ



Ծնվել է 1957 թ. սեպտեմբերի 6-ին Ախուրյանի շրջանի Սարիար գյուղում, բանվորի ընտանիքում (ավազանի անունն է Աղասի):

1958 թվականից ընտանիքով ապրում են Էջմիածնի Զվարթնոց թաղամասում:

Միջնակարգ դպրոցն ավարտելով ընդունվում է հոգևոր ճեմարան: 1975 թ. դեկտեմբերի 25-ին, ձեռամբ Մայր տաճարի լուսարարապետ Ս. Հունիկ արքեպս. Սանթրյանի, ձեռնադրվում է սարկավագ: Ապա, վերջին լսարանը կիսատ թողնելով, մեկնում է գինվորական ծառայության:

1976—1978 թթ. ծառայել է Սովետական բանակում:

1979—1984 թթ. սովորել է Կազան քաղաքի Վ. Ի. Լենինի անվան համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետում:

1985 թ. հունվարից նորից վերադառնում է Եկեղեցի և ծառայության անցնում Երեվանի Ս. Սարգիս եկեղեցում որպես ամենօրյա սարկավագ:

1986—1987 թթ. սովորում է հոգևոր ճեմարանի վերջին լսարանում և ավարտում այն:

1987 թ. հուլիսի 12-ին, ձեռամբ Ս. Գա-

րեզին եպիսկոպոս Ներսիսյանի, ձեռնադրվում է քահանա Երևանի Ս. Սարգիս եկեղեցում:

Տ. Համազասպ քահանա Բաբուջյանը, ձեռնադրության քառասնորյա շրջանը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում անցկացնելուց հետո, ծառայության պետք է անցնի Հրազդանի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցում:

*
* *

Հուլիսի 19-ին, կիրակի օրը, Երևանի առաջնորդանիստ եկեղեցում իր անդրանիկ պատարագը մատուցեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի միաբան՝ նորընծա Տ. Սեբովբե արեղա Իսախանյանը: Հոգեշնորհ հայրը քարոզեց՝ «Տեր ամենակալ արժանի

արա և զիս ի ժամուս յայսմիկ զանպիտան ծառայս քո, որ համարձակիմ և մերձեանամ ի նոյն հոգևոր պաշտօն փառաց քոց» բնաբանով (Խորհրդատետր, 1880 թ., Վաղարշապատ, «Կանոն զգեստաւորելոյ պատարագիչ քահանայի»):

*
* *

Հուլիսի 26-ին, կիրակի օրը, Երևանի Ս. Սարգիս եկեղեցում պատարագեց Բուենոս Այրես քաղաքի (Արգենտինա) Ս. Հանու եկեղեցու հոգևոր հովիվ Տ. Մատթեոս ավագ քահանա Գույումջյանը և քարոզեց՝ «Դա է իմ սիրելի Որդին, որին հավանեցի, դրան լսեցեք» (Մատթեոս ԺԷ 5) բնաբանով:

ԵԳԻՊՏՈՍ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԻ ԱՅՅԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻ

Սույն թվականի հունիսին եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդի ընդհանուր քարտուղար դոկտ. Էմիլիո Կաստրոն իրեն ընկերակցող խմբով այցելեց Մերձավոր Արևելքի մի շարք երկրներ, ի մեջ այլոց՝ նաև Եգիպտոս:

Հունիսի 4-ին Նորին Ամենապատվություն Օմուդա Գ. Լպտինների պատրիարքը ԵՀԽ-ի ընդհանուր քարտուղարի պատվին պաշտոնական ճաշկերույթ տվեց, որին հրավիրված էր ի թիվս բարձրաստիճան պետական և եկեղեցական գործիչների նաև Եգիպտոսի Հայոց առաջնորդ, գերաշնորհ Տ. Զավեն արքեպս. Չինչիկյանը:

Հունիսի 6-ին, առավոտյան ժամը 11-ին, դոկտ. Էմիլիո Կաստրոն իր շքախմբով այցելեց Հայոց ազգային առաջնորդարան, ուր հարգո հյուրին դիմավորեցին գերաշնորհ Տ. Զավեն արքեպիսկոպոսը, Կահիրեի թեմական ժողովի անդամներ և արժանապատիվ Տ. Նարեկ խաչակիր քահանա Ֆրունջյանը:

Գերաշնորհ Տ. Զավեն արքեպիսկոպոս Չինչիկյանը իր բարիգալստյան խոսքում ասաց. «Մերձավոր Արևելքի կարգ մը երկրներ այցելելու առիթով սուրբ գրական երկիրներու ժողովուրդներեն, անոնց դավանանքներեն, համայնքներեն զանազան

տպավորություններ կրեցիք: Այսօր երջանիկ ենք և հանուն Ամենայն Հայոց Վեհափառ կաթողիկոս Վազգեն Ա Հայրապետի հոգևոր ուրախությամբ Ձեզ կողջունենք Եգիպտոսի և Հյուսիսային Աֆրիկեի Հայոց հոգևոր այս կեդրոնին մեջ: Հայերը շատ հին ժամանակներեն կապված են ս. գրական երկիր, օրհնյալ Եգիպտոսին: Այս երկրին մեջ Աստված խոսեցավ Մովսեսի և ս. կույս Մարիամն ու Հիսուս մանուկ այստեղ ապաստանեցան: Մեր եկեղեցվո հայրերը լուսավորության կեդրոն Աղեքսանդրիո դպրոցին աշակերտելու համար ուսանողներ դրկեցին: Անոնք թարգմանեցին նշանավոր Աթանաս, Որոգինես և Կյուրեղ Աղեքսանդրացի հայրապետներու գործերը, որոնք ընտիր դասական գործեր են մատենագրության:

Ուրիշ հոգևորականներ վերին Եգիպտոսի և այլ վայրերու վանքերում մեջ աղոթքով անցուցին իրենց կյանքը: Տասներորդ դարեն առիին ավելի սերտ են երկու երկիրներում հարաբերությունները գրավոր պատմությամբ:

Իսկ ծանոթ է Ձեզի 20-րդ դարու սկիզբը հայ ժողովուրդի վրա գործադրված եղեռնը:

Եկեղեցվո համաշխարհային Էկումենա-

կան խորհրդի նպատակն է նաև և բնականաբար աշխարհիս վրա հաստատված տեսնել արդարությունն ու խնդիրությունը: Արդ՝ հայ ժողովուրդին դեմ գործադրված անմարդկային արարքներուն համար արդարություն չէ եղած ցարդ: Ուստի մեր խնդրանքն է, որ Եկեղեցաց Համաշխարհային Խորհրդի հեղինակավոր բեմին, երբ առիթը ներկայանա, հայ ժողովրդի արդար դատին հանդեպ համակրությամբ վերաբերվի:

Այստեղ եմ մեր գաղութային ժողովի անդամները, որոնց հետ հաճությամբ կգործակցիմք ի քարոզություն մեր համայնքներու: Բոլորս ալ Ձեզի կմաղթենք Աստվածահաճ Ձեր գործերուն հաջողություն: Ուրախ ենք, որ դուք՝ սիրելի դուկտ. Կնաստրո և պրոֆ. Իոն Պրիս, գտնված եք մեր հայրենիքին մեջ և այցելած եք Ս. Էջմիածին և պատմական մեր վանքերը, իբրև սիրելի հյուրերը Ամենայն Հայոց Վեհափառ կաթողիկոսին»:

Ապա խոսք առավ դուկտ. Կնաստրո.

«Ուրախ ենք, որ գտնվում եմք Եգիպտոսի Հայ Եկեղեցու կենտրոնում: Իմ հարաբերությունները հայերի հետ շատ ետ եմ գնում, մինչև մանկությանս տարիները, երբ հայերը գալիս էին հաստատվելու Ուրուգվայ և Արգենտինա:

Ինչ վերաբերում է Ս. Էջմիածնին, զգացումներով շատ մոտ եմ զգում ինձ և խոր համակրանք և հարգանք ունեմ Ամենայն Հայոց Վազգեն կաթողիկոսի հանդեպ: Ուրախ եմ, որ պրոֆ. Իոն Պրիսն էլ, ես էլ գտնվել ենք այնտեղ, իբրև Վեհափառի հյուրերը:

Եվրոպայի մեջ հրատարակվեց Հայկական Եղեռնի մասին փաստական տվյալներով հատոր: Այդ դժբախտ պատահարի մասին մենք գիտեինք արդեն: Հավաստիացնում եմ Ձեզ, որ թե՛ Եվրոպայի խորհրդարանում և թե՛ ԵՀԽ-ում մենք այդ մասին հայերին նպատավոր կարծիք պիտի հայտնենք արդարության համար, երբ առիթը ներկայանա»:

Հյուրասիրությունից հետո հյուրերը առաջնորդվեցին Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցի: Ցույց տրվեցին նաև Եղեռնի հիսնամյակի առիթով կանգնեցված մատուռը,

խորանն ու խաչքարը, որ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնից նվիրել է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը:

* *

Մայիսի 22-ին Կահիրեի Ազգային առաջնորդարան այցելեց Կաթողիկ Եկեղեցու և Արևելյան Եկեղեցիների միջև միության Էկումենիկ շարժման Պրո-Թրիենթե կազմակերպության ընդհանուր քարտուղար դուկտ. Ալֆրեդ Ծթիրման, ընկերակցությամբ Կահիրեում Ավստրիական դեսպանատան մըշակութային կցորդի:

Հյուրերին ընդունեց Եգիպտոսի հայոց առաջնորդ գերազնորի Տ. Զավեն արքեպս. Զինչիյանը:

Բարեկամական մթնոլորտում սիրալիր զրույց տեղի ունեցավ քույր Եկեղեցիների փոխհարաբերությունների, պատմական անցյալի, ներկայի և ապագայի մասին՝ առանցք ունենալով քույր Եկեղեցիների մերձեցումը Բրիստոսով:

* *

Մայիսի 24-ին, կիրակի օրը, Կահիրեի Հույն Ուղղափառ պատրիարքարանի աթոռանիստ Ս. Նիկողայոս եկեղեցում տեղի ունեցավ Կ. Պոլսի Տիեզերական Պատրիարք Նորին Ամենապատվություն Դեմետրիոս և Ալեքսանդրիայի ու համայն Աֆրիկայի Պապ և Պատրիարք Նորին Ամենապատվություն Պարթենիոս Պատրիարքների համատեղ ս. պատարագը:

Բրիստոնյա քույր համայնքների պետերի և պետական ու պաշտոնական անձանց հետ ս. պատարագի սրբազան արարողությանը հրավիրված էր նաև Եգիպտոսի հայոց առաջնորդ գերազնորի Տ. Զավեն արքեպս. Զինչիյանը:

Արարողություններից հետո գերազնորի Տ. Զավեն արքեպս. Զինչիյանը Պատրիարքներին քարեմաղթություններ ներկայացրեց հանուն Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի: